

HORIZONT 2021/11

Migrációkutató Intézet

Pénzváltó Nikolett: [Az Európai Unió Törökországi Menekülteket Támogató
Eszköze – Hogyan hasznosult a folyósított összeg?](#)

Pénzváltó Nikolett: Az Európai Unió Törökországi Menekülteket Támogató Eszköze – Hogyan hasznosult a folyósított összeg?

1. BEVEZETÉS

A Migrációkutató Intézet legújabb elemzése az Európai Unió Törökországi Menekülteket Támogató Eszközét vizsgálja. Konkrét példákat vonultat fel a pénzügyi keretből megvalósított projektekre, és számszerűsíti a legfontosabb eredményeket. A tanulmány célja annak részletesebb bemutatása, hogy „mire ment el” a 2015-2016-ban az Európai Unió tagállamai által megszavazott 6 milliárd eurós támogatás, és mennyiben sikerült elérni az eszköz kitűzött céljait. Az elemzést rövid kitekintés zárja.

2. A TÖRÖKORSZÁGI MENEKÜLTEKET TÁMOGATÓ ESZKÖZ

2015-ben az Európai Unió és tagállamai úgy döntöttek, fokozzák politikai és pénzügyi szerepvállalásukat, hogy támogassák Törökországot a menekültek befogadására irányuló erőfeszítéseiben. A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz (EU Facility for Refugees in Turkey, a továbbiakban: Eszköz) 2016. február 17-én kezdte meg működését, az irányítóbizottság első ülésével. Deklarált célja a 2015. november 29-i EU–Törökország közös cselekvési terv és a 2016. március 18-i EU–Törökország nyilatkozat¹ megvalósításának támogatása. Az Eszköz egy koordinációs mechanizmus, amely szándéka szerint lehetővé teszi a törökországi menekülteknek juttatott európai uniós támogatás gyors és hatékony mobilizációját, valamint átfogó és koordinált módon

ABSZTRAKT

Az Európai Unió Törökországi Menekülteket Támogató Eszköze 2016-ban kezdte meg működését, hatmilliárd eurós költségvetéssel. Az Eszköz célja, hogy átfogó és koordinált módon biztosítson támogatást a Törökországban tartózkodó több mint négymillió menekült és a török befogadó közösségek szükségleteinek kielégítésére. Az Európai Unióra jellemző nagy fokú transzparensciának köszönhetően az egyes humanitárius és fejlesztési projektekre fordított összegek pontosan nyomon követhetők. A tanulmány konkrét példákon keresztül mutatja be az Eszköz működését és eredményeit. Célja, hogy hozzásegítsen annak jobb megvilágításához, hogy „mire ment el” az uniós pénzügyi támogatás.

¹ A nyilatkozatról és végrehajtásáról bővebben lásd: PÉNZVÁLTÓ 2020a.

biztosít támogatást a menekültek és a befogadó közösségek szükségleteinek kielégítésére. Fontos kiemelni, hogy az Eszköz nem korlátozódik a szíriai menekültek támogatására, hanem kiemelt figyelmet fordít a nem szíriai menekültekre és menedékkérőkre is.²

Az Eszköz teljes működési költségvetése 6 milliárd euró. A megvalósítás két ütemben zajlik. Az első ütem (2016–2017) 3 milliárd eurós keretéhez 1 milliárd euró az európai uniós költségvetésből származik, 2 milliárd euró pedig tagállami hozzájárulásokból, míg a második ütemben (2018–2019) 2 milliárd eurót biztosít az EU és 1 milliárd eurót a tagállamok. A teljes hatmilliárd eurós pénzügyi keretre a szerződéseket az ütemterv szerint legkésőbb 2020. december 31-ig kellett megkötöni. Ez meg is történt, a kifizetések azonban még folyamatban vannak (eddig 4,1 milliárd euró kifizetése valósult meg). Az első ütem projektjeinek 2021 közepéig kellett kifizetniük, míg a második ütem projektjei (így a kifizetések) egészen 2025 közepéig zajlanak.³

Törökországban az ENSZ adatai szerint jelenleg is hozzávetőlegesen 4 millió regisztrált menekült tartózkodik, ebből mintegy 3,6 millió szíriai menekült.⁴ Ezzel Törökország a legtöbb menekültet befogadó állam a világon. Az ország földrajzi elhelyezkedése folytán az Európai Unióba irányuló migráció egyik legfontosabb tranzitállama. Az európai migrációs és menekültválság csúcspontján, 2015-ben 885 386 irreguláris migráns érkezett Törökországon keresztül az Európai Unió területére.⁵ Ezért is vált az EU számára kiemelten fontossá Törökország „megtartóképeségének” növelése, vagyis annak biztosítása, hogy minél kevesebben akarjanak a kisázsiai államból tovább indulni az EU-ba. A humanitárius szempontokon túl elsősorban ezt a célt szolgálta a megszavazott 6 milliárd eurós pénzügyi keret.

Ankara azonban nem kapott szabad kezet az uniós pénzügyi keret elosztásában. A kifizetések projektalapon zajlanak. A pénzek felhasználását az Európai Bizottság által elnökölt és a tagállamok képviselőinek részvételével működő irányítóbizottság irányítja, amelyben Törökország tanácsadóként van jelen. A többtucat projekt jelentős részét nemzetközi nem kormányzati szervezetek valósítják meg.

Az európai uniós pályázatokra jellemző nagy fokú transzparenciának köszönhetően kis túlzással minden felhasznált eurót nyomon lehet követni. Az Európai Bizottság honlapján nyilvánosan elérhető számos dokumentum, köztük éves jelentések, térképes és táblázatos, szektorális bontások, bizottsági döntések, a legfontosabb tényeket összefoglaló rövid írásos anyagok, fél-éves monitoring jelentések, illetve az Eszköz működését az állampolgárokhoz közelebb hozó

² EURÓPAI BIZOTTSÁG 2017, 2020a.

³ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2020a.

⁴ ENSZ 2021.

⁵ FRONTEX 2020.

videók.⁶ Ezek áttekintéséből is látható, hogy a Törökországba juttatott támogatás elköltése nem *ad hoc* módon történt. A szükségletek átfogó és folyamatos felmérése (konzultációk, a szakirodalom feldolgozása, folyamatosan visszajelzések kérése a hatékonyság növelése érdekében), az implementáció ellenőrzése, indikátorok meghatározása, a folyamatos monitoring és értékelés mind szerves része a megvalósítási folyamatnak.

3. PRIORITÁSI TERÜLETEK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

A 6 milliárd eurós keret humanitárius segítségnyújtásra és fejlesztési támogatásra bomlik ketté. A humanitárius segítségnyújtás célja a legkiszolgáltatottabb csoportok támogatása, az alapszükségletek és védelem biztosítása, kiszámítható és az emberi méltóságot tiszteletben tartó módon. A fejlesztési támogatás ezzel szemben a menekültek hosszabb távú szükségleteit, kilátásait támogatja az egészségügy, az oktatás és a társadalmi-gazdasági fejlesztés területén, illetve javítani kívánja hozzáférésüket a közszolgáltatásokhoz, valamint összességében megélhetési lehetőségeiket. A támogatás kiterjed a menekültek beáramlása által leginkább érintett helyi (török) befogadó közösségekre is, a társadalmi kohézió támogatására, valamint a befogadó közösségek menekültek elhelyezésére irányuló kapacitásának megerősítésére.⁷

A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz első ütemében 1,4 milliárd eurót humanitárius, 1,6 milliárd eurót pedig fejlesztési célokra fordítottak. A második ütemben azonban egy stratégiai eltolódás ment végbe, aminek eredményeként nagyobb hangsúlyt kapott a fejlesztési támogatás: 1,04 milliárd eurót irányoztak elő humanitárius segítségnyújtásra és 1,9 milliárd eurót fejlesztésre. Az Európai Számvevőszék 2018-as különjelentése szintén ajánlásként fogalmazta meg a fejlesztési támogatás arányának növelését.⁸

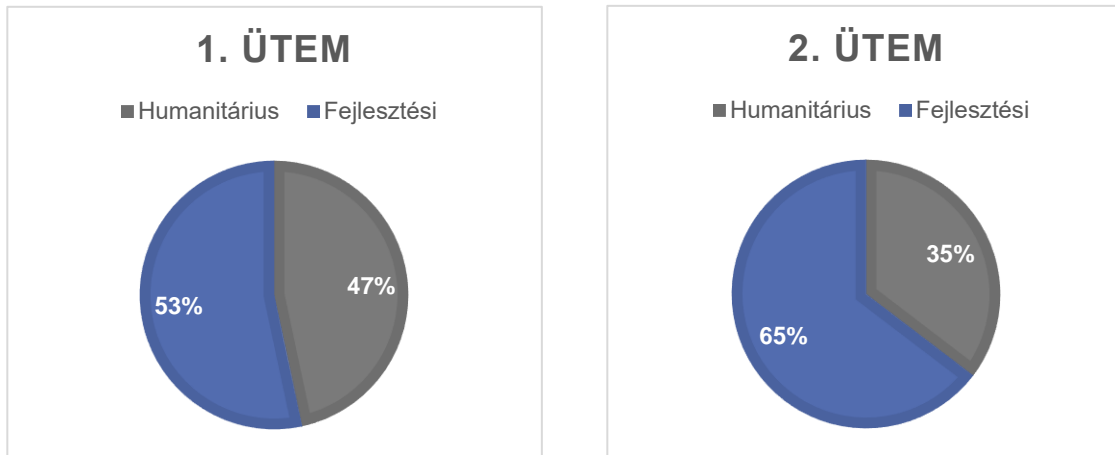
A második részlethez aktualizált stratégiai koncepció a szíriai válság elhúzódására tekintettel már hangsúlyozta a tartós és fenntartható megoldások szükségességét, amelyek túlmutatnak az Eszköz élettartamán és a 6 milliárd eurós kereten. A dokumentum úgy fogalmaz, a török „nemzeti rendszernek fel kellene készülnie az Eszköz keretében nyújtott segítségnyújtás végrehajtásának átvételére”.⁹

⁶ A hivatkozott weboldal elérhetősége: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en (Megtekintve: 2021.05.27.).

⁷ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2020a.

⁸ EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK 2018.

⁹ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2018.

1. ábra: A humanitárius és működési ráfordítás eloszlása az Eszköz első és második ütemében¹⁰

A szükségletfelmérés¹¹ alapján hat prioritási területet határoztak meg, melyekre a pénzügyi támogatás összpontosul: (1) humanitárius segítségnyújtás (alapvető szükségletek), (2) migrációkezelés, (3) oktatás, (4) egészségügy, (5) települési infrastruktúra, (6) társadalmi-gazdasági támogatás. A felülvizsgált stratégiai koncepció különálló prioritási területként említi továbbá a védelmet (*protection*). Mindegyik területen meghatároztak közép- és hosszú távú célokat. Az egyes különálló projektek ezeknek az általánosabb céloknak a megvalósítását szolgálják.

4. PROJEKTEK

Az alábbi táblázatban a második részletben (2018–2019) biztosított 3 milliárd eurós támogatás eloszlását mutatjuk be prioritási területek szerinti bontásban. Nem soroltunk fel minden egyes projektet, a táblázat első oszlopában zárójelben azonban látható, hogy adott prioritási területen hány projekt valósult meg az adott területre allokált, a harmadik oszlopban feltüntetett összegből, valamint a második oszlopban látható a megvalósító partnerszervezetek neve is.¹²

¹⁰ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2020a.

¹¹ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2016.

¹² EURÓPAI BIZOTTSÁG 2021a.

HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

PRIORITÁSI TERÜLET	MEGVALÓSÍTÓ PARTNEREK	ÖSSZEG (EURÓ)
ALAPVETŐ SZÜKSÉGLETEK (3)	Deutsche Welthungerhilfe (WHH), Vöröskereszt Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC), WFP	859 800 000
OKTATÁS (2)	UNICEF (2)	80 000 000
EGÉSZSÉG-ÜGY (4)	Relief International (2), Médecins du monde, CARE	25 565 678
VÉDELEM (12)	UNFPA (3), UNHCR (2), World Vision, Dán Menekültügyi Tanács, Concern Worldwide, GOAL, Save The Children, Diakonie, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)	76 279 195
ADMINISZTRATÍV KIADÁSOK, TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS		10 737 050
HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ÖSSZESEN		1 052 381 923

FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

PRIORITÁSI TERÜLET	MEGVALÓSÍTÓ PARTNEREK	ÖSSZEG (EURÓ)
VÉDELEM (1)	Családügyi, Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium	20 000 000
EGÉSZSÉG-ÜGY (2)	Egészségügyi Minisztérium, Európa Tanács Fejlesztési Bankja (CEB)	300 000 000
TÁRSADALMI-GAZDASÁGI TÁMOGATÁS (11)	Családügyi, Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium, Egészségügyi Minisztérium, Európa Tanács Fejlesztési Bankja (CEB), Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD), Expertise France, Kreditanstalt für Wiederaufbau (2), Világbank (4)	710 000 000

TELEPÜLÉSI INFRASTRUK- TÚRA (3)	Agence française de développement (AFD), Világbank, Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	380 000 000
OKTATÁS (2)	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Nemzeti Okta- tási Minisztérium (MoNE)	500 000 000
ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS, AUDIT, KOMMUNIKÁCIÓ, AD- MINISZTRATÍV KÖLTSÉGEK		13 691 283
FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS ÖSSZESEN		1 923 691 283

1. táblázat: A második ütemben végrehajtott projektek¹³

A humanitárius támogatási területre előirányzott összeget szinte teljes egészében (857 800 000 euró) az ESSN II és ESSN III projektek vitték el; ez egyértelműen a legnagyobb humanitárius projektem. A Bizottság 2016. szeptember 26-án indította el a Szükséghelyzeti Szociális Védőháló (*Emergency Social Safety Net – ESSN*) programot, az eszköz humanitárius komponensének zászlóshajó projektjeként. Az ESSN az EU történetének eddigi legnagyobb humanitárius programja, amely a leginkább rászoruló menekülteknek biztosít rendszeres, szabadon felhasználható pénzügyi támogatást (fejenként havi 120 török lírát¹⁴) bankkártyán (*Kızılay Kart*) keresztül alapvető mindennapi szükségleteik fedezéséhez. Az ESSN második szakasza 2020 áprilisáig, harmadik szakasza 2021 elejéig futott. Ahogyan fentebb már említettük, a projektekből nem csak a szíriai menekültek részesülnek. Az ESSN program kedvezményezettjeinek például 6,8%-át iraki, 3,3%-át pedig afgán állampolgárok tették ki.¹⁵

Az ESSN mellett a humanitárius pillérből annak oktatási lábaként a Feltételes Készpénzátutalás az Oktatásért (*Conditional Cash Transfer for Education – CCTE*) programot emelhetjük ki, amely a menekültgyermekek iskolába járását segíti. Az Eszköz második ütemében 70 000 000 eurót fordítottak a CCTE II projektre. Az iskoláskorú gyermekkel rendelkező rászoruló családok akkor részesülhetnek a támogatásban, ha a gyermek rendszeresen jár iskolába (egy hónapban legalább 80%-os jelenlét). Az összeg az oktatás szintjétől és a gyermek nemétől függően havi

¹³ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2021a.

¹⁴ Egy török líra a jelenlegi árfolyamon 33 Ft (az Eszköz 2016-os elfogadásakor azonban még 90 Ft fölött mozgott a líra árfolyama).

¹⁵ MIXED MIGRATION CENTRE 2020.

45 és 75 török líra között van, ami kiegészül kedvezményezett gyermekeként félévente egyszeri 100 lírás iskolakezdési támogatással.¹⁶

A fejlesztési projektek közül a legnagyobb összeget, 400 000 000 eurót a PIKTES II, vagyis teljes nevén „A szíriai gyermekek török oktatási rendszerben való integrációjának előmozdítása” (*Promoting Integration of Syrian Kids into Turkish Education System – PIKTES*) nevű projekt használja fel. Az oktatás valóban központi jelentőségű, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a Törökországban tartózkodó szíriai menekültek mintegy 45%-a (hózzávetőlegesen 1,62 millió fő)¹⁷ 18 év alatti – egy „elveszett generáció” kialakulásának megakadályozása közös érdek.

A PIKTES II-t követte összegben a társadalmi-gazdasági támogatás prioritási területéhez sorolt, a menekültek legkiszolgáltatottabb csoportjait célzó kiegészítő-ESSN (C-ESSN) projekt, 245 000 000 euróval. Ennek a prioritási területnek fontos eleme továbbá például a felnőttek számára nyújtott nyelvoktatás, a nyelvtudás hiánya ugyanis a hatékony integráció egyik legnagyobb akadály, de ide tartoznak azok a különböző tréningek, tanácsadások is, amelyek az álláskeresésben vagy éppen vállalkozás indításában segítik a menekülteket.

A települési infrastruktúra fejlesztése a menekültek beáramlása által leginkább érintett területeket célozza. Ezen a prioritási területen a második ütem legnagyobb költségvetésű projektje (214 821 680 euró) vízellátási- és szennyvízrendszerek kiépítését és helyreállítását célozza.

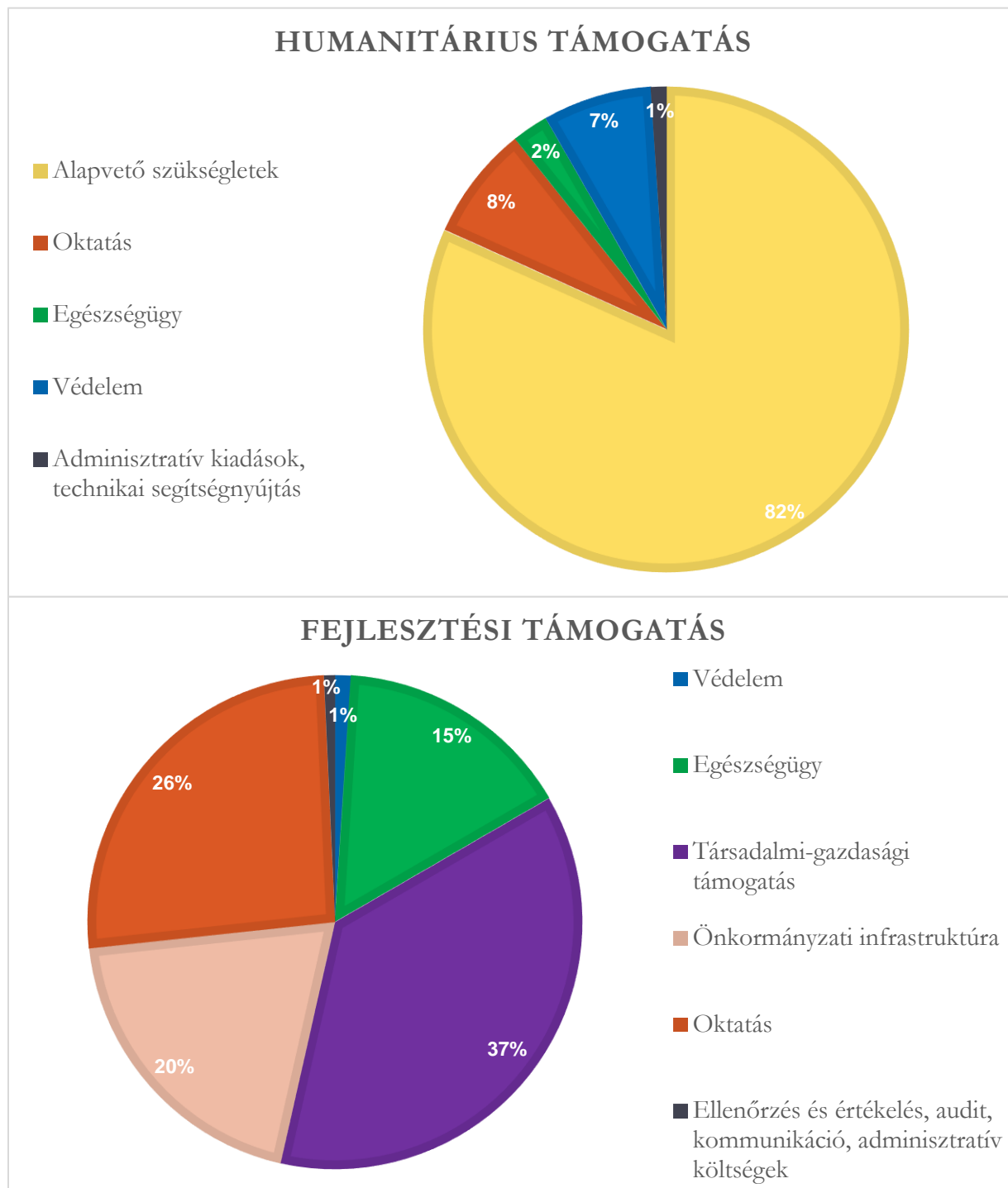
A török Egészségügyi Minisztérium a SIHHAT-2 projekt keretében 210 000 000 eurót használhat fel a menekültek egészségügyi helyzetének javítására. Az „ideiglenes védelem” alatt álló szíriaiak a török jogszabályok értelmében ingyenesen férnek hozzá a török egészségügyi alapellátáshoz.

A „védelem” prioritási területen belül támogatják a menekültek nyilvántartásba vételét, illetve adataik ellenőrzését, frissítését, ezáltal megkönnyítve számukra a hozzáférést a szakosított védelmi és a szociális szolgáltatásokhoz. A második részlet keretében több mint 75 000 000 euró értékben kötöttek szerződéseket erre a célra.

A „migrációkezelés” prioritási területen a második ütemben nem, csak az első ütemben finanszíroztak projekteket, mégpedig kettőt. Az első a török parti őrség kapacitásának erősítését célozza (képzések, új hajók) a kutatási-mentési műveletek hatékonyabb végrehajtása érdekében, míg a második az EU-ból történő visszatérésük kezelésében nyújtott segítséget a török Migrációkezelési Főigazgatóságnak (szállítás, szállás, ellátás az elutasított és visszaküldött menedékkérőknek).

¹⁶ UNHCR 2021.

¹⁷ ENSZ 2021.

2. ábra: A második ütem költségvetéséből az egyes prioritási területekre fordított összegek¹⁸

¹⁸ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2021a.

5. NÉHÁNY KÉZZELFOGHATÓ EREDMÉNY SZÁMOKBAN

Az európai uniós pénzügyi támogatás eredményeként több mint 1,8 millió Törökországban élő menekült kap rendszeres pénzügyi támogatást mindennapi szükségleteinek kielégítéséhez, az Eszköz elindítása óta 660 ezer menekültgyermeket iskoláztak be, és több mint 2,6 millió ingyenes terhesgondozási konzultációra került sor. Több mint 170 ezer oktatási alkalmazott képzése valósult meg, 365 új iskola építése van folyamatban (ebből 2020. december végéig 102 épült meg), és több mint 90 ezer gyermek vesz részt felzárkóztató képzésekben. A menekültek a támogatásból több mint 14 millió egészségügyi alapellátási konzultációban részesültek, több mint 4 millió adag védőoltást adtak be újszülötteknek és várandós nőknek, a migránsok számára 177 funkcionális egészségügyi központot hoztak létre, és több mint 3 400 egészségügyi dolgozót vettek alkalmazásba.¹⁹

6. ÉRTÉKELÉS, KITEKINTÉS

A Törökországi Menekülteket Támogató Eszköz hozzájárult a kelet-mediterrán útvonalon, Törökországon keresztül az Európai Unió területére érkező irreguláris migránsok számának csökkenéséhez. 2015-ben 885 386-an érkeztek ezen az útvonalon, 2016-ban 182 249-en, 2017-ben pedig már „csak” 42 319-en.²⁰ A pénzügyi támogatás javította a menekültek megélhetési lehetőségeit és kilátásait, ezáltal csökkentette az ideiglenes védelem alatt álló szíriaiak motivációját, hogy továbbvándoroljanak Törökországból.

A szíriai helyzet alakulása azonban egyre valószínűtlenebbé teszi, hogy a Szíriából elmenekültek a közeljövőben nagy számban önként hazatérnek, ami további kihívások elé állítja mind Ankarát, mind az Európai Uniót. A világjárvány szintén nem könnyítette meg a helyzetet. Ahogyan a 2020 novemberében publikált negyedik monitoring jelentés kiemeli, a Covid-19 járvány egyértelműen számos projekt, így az Eszköz egésze előrehaladásának jelentős lassulásához vezetett.²¹ Az oktatási területen számos projektet teljesen fel kellett függeszteni, de a járványhelyzet magától értetődően negatívan érintette a törökországi menekültek egészségi állapotát és munkalehetőségeiket, illetve összességében rontotta megélhetési körülményeiket.

Egy új EU–Törökország menekültügyi megállapodás tárgyalása folyamatban van. Az Európai Tanács legutóbbi, 2021. március 25-i ülésén megbízta az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy javaslatot a migrációs nyilatkozat megújítására.²² Lépések már történtek a folytatólagos pénzügyi támogatás irányába. Az Európai Unió 2020 júniusában megszavazott 485 millió euró

¹⁹ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2021b.

²⁰ FRONTEX 2020.

²¹ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2020b.

²² EURÓPAI TANÁCS 2021.

kiegészítő pénzügyi támogatást a törökországi menekülteknek, mely összegből a két zászlóshajó humanitárius projekt, az ESSN és a CCTE működését terjesztik ki a 2021-es év végéig.²³ Illetve, 2020 áprilisában és novemberében további 50-50 millió euró humanitárius támogatás folyósításáról is döntöttek a védelem, oktatás és egészségügy prioritási területekre.

Az EU, mint a hivatalos dokumentumokból is láthattuk, átmenetinek szánta a pénzügyi támogatás biztosítását. Ankara ezzel szemben a továbbiakban sem kívánja egyedül viselni a terheket, és egyfajta ütközőállamként funkcionálni az EU számára a környező térségekből kiinduló illegális migráció előtt. A szíriai háború immár több mint tíz éve zajlik, mely időszak alatt sok menekült már új életet kezdett Törökországban, és nem gondolkozik a hazatérésen. A török hivatalos megközelítés ugyanakkor még mindig a „harmonikus együttélést” (*uyum*) tartja a célnak az integráció helyett, tekintettel arra, hogy a török társadalom többsége a szíriaiak hazatérését szeretné látni, és erőteljesen ellenzi, hogy Törökországban politikai jogokat vagy állampolgárságot kapjanak.²⁴ Márpedig ameddig az országban élő szíriaiakat Ankarában ideiglenes „vendégnek” (*misafîr*) tekintik, várhatóan el fogják várni, hogy az EU is kivegye a részét a „vendéglátás” költségeiből, és be fogják nyújtani Brüsszelnek és a tagállamoknak a számlát.

²³ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2020c.

²⁴ Erről bővebben lásd: PÉNZVÁLTÓ 2020b.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- ENSZ (2021): *Syria Regional Refugee Response – Turkey*. 2021.05.19. Forrás: <https://data2.unhcr.org/en/situations/syria/location/113> (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2016): *Needs assessment report for the preparation of an enhanced EU support to Turkey on the refugee crisis*. 2016.06. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/2016_needs_assessment.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2017): *First Annual Report on the Facility for Refugees in Turkey*. 2017.03.02. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/170302_facility_for_refugees_in_turkey_first_annual_report.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2018): *Facility for Refugees in Turkey. Updated Strategic Concept Note*. 2018.06.05. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_facility_strategic_concept_note.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2020a): *Fourth Annual Report on the Facility for Refugees in Turkey*. 2020.04.30. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/fourth_annual_report_on_the_facility_for_refugees_in_turkey.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2020b): *The Facility for Refugees in Turkey. Monitoring Report: November 2020*. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/201022_fmr.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2020c): *Turkey: Extension of EU humanitarian programmes supporting 1.7 million refugees receives green light*. 2020.07.10. Forrás: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1324 (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2021a): *EU Facility for Refugees in Turkey. List of projects committed/decided, contracted, disbursed*. 2021.03.15. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI BIZOTTSÁG (2021b): *The EU Facility for Refugees in Turkey*. 2021.03. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/frit_factsheet.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)

- EURÓPAI TANÁCS (2021): *Statement of the Members of the European Council*. 2021.03.25. Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/media/48976/250321-vtc-euco-statement-en.pdf> (Megtekintve: 2021.05.27.)
- EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK (2018): *The Facility for Refugees in Turkey: helpful support, but improvements needed to deliver more value for money*. 2018.11. Forrás: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_EN.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- FRONTEX (2020): *Irregular arrivals 2015-2020*. Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/eastern-and-central-mediterranean-routes-09-2017/> (Megtekintve: 2020.11.27.)
- MIXED MIGRATION CENTRE (2020): *Destination Unknown. Afghans on the move in Turkey*. MMC Middle East Research Report, 2020. Forrás: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/115_destination_unknown_research_report.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- PÉNZVÁLTÓ Nikolett (2020a): *Az Európai Unió és Törökország 2016. márciusi migrációs nyilatkozatának négyéves mérlege*. 2020.08.12. Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2020/08/20200812_HORIZONT_17_penzvalto_nikolett_az_europai_unio_es_torokorszag_2016_marciusi_migracios_nyilatkozatanak_negyeves_merlege_elemzes.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- PÉNZVÁLTÓ Nikolett (2020b): *Törökország: Szíriaiak Barométer 2019*. Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2020/10/20201013_HORIZONT_2020_21_penzvalto_nikolett_torokorszag_sziriaiak_barometer_2019_elemzes.pdf (Megtekintve: 2021.05.27.)
- UNHCR (2021): *Conditional Cash Transfers for Education (CCTE) Programme for Refugee Children*. 2021.01.26. Forrás: <https://globalcompactrefugees.org/article/conditional-cash-transfers-education-ccte-programme-refugee-children> (Megtekintve: 2021.05.27.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András

Lektorálta: Janik Szabolcs

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Pénzváltó Nikolett, 2021

© Migrációkutató Intézet, 2021

ISSN 2677-1780